

MENNESKETS BEDSTE VEN I FORSIKRINGSRETTLIG BELYSNING

Identifikation mellem:

Den skadede hund og skadelidte, og

Den skadende hunden og dens besidder.

Jens Peter Fabricius

- 1991-1993 Justitsministeriet, Fuldmægtig.
- 1993-1995 Bech-Bruun, Advokat(L).
- 1997-2005 KommuneForsikring, Kontorchef Policeafdelingen.
- 2005-... Brandt & Lauritzen, Windahl Sandroos & Co, Moltke-Leth, Partner Advokat(H).

... Ufr.2019.B7.

Disposition

- Introduktion til hinanden
- Introduktion til praksis og skadelidtes ”forundring” over dækning
 - Hundeslagsmål
 - Besidder
- Juridisk kritik af praksis ved hundeslagsmål
- Juridisk kritik og introduktion til seneste ANF praksis ved ”besidder”
- Diskussion
 - Hundeslagsmål
 - Besidder

Hundeslagsmål

Hundeslagsmål

Hovedregel:

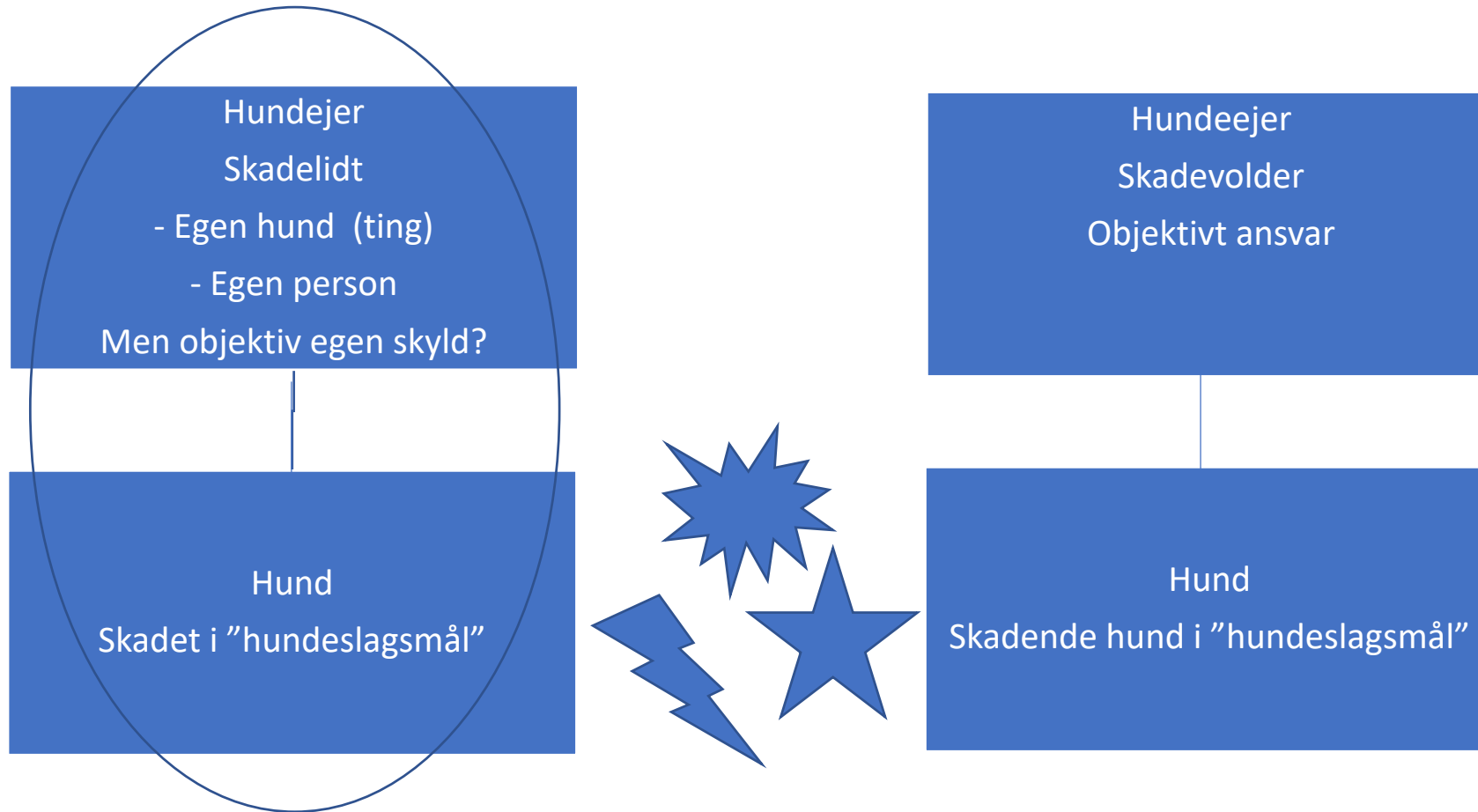
Skadelidtes erstatning nedsættes sfa. ”objektiv egen skyld” med 50%, idet skadelidte identificeres med sin hund.

Modif 1: Ej ”hundeslagsmål” (ANF 53.246).

Modif 2: Ansvarsforsikring ej bevist, at der foreligger ”hundeslagsmål” (ANF 72.770).

Modif 3: Skadevoldende hund var ”angribende” ... eller konstrueres(!) som værende den angribende (ANF 35.743).

Hundeslagsmål – Identifikation med egen hund – Objektiv egen skyld: Erstatning reduceres til 50%.

Hundebesidder

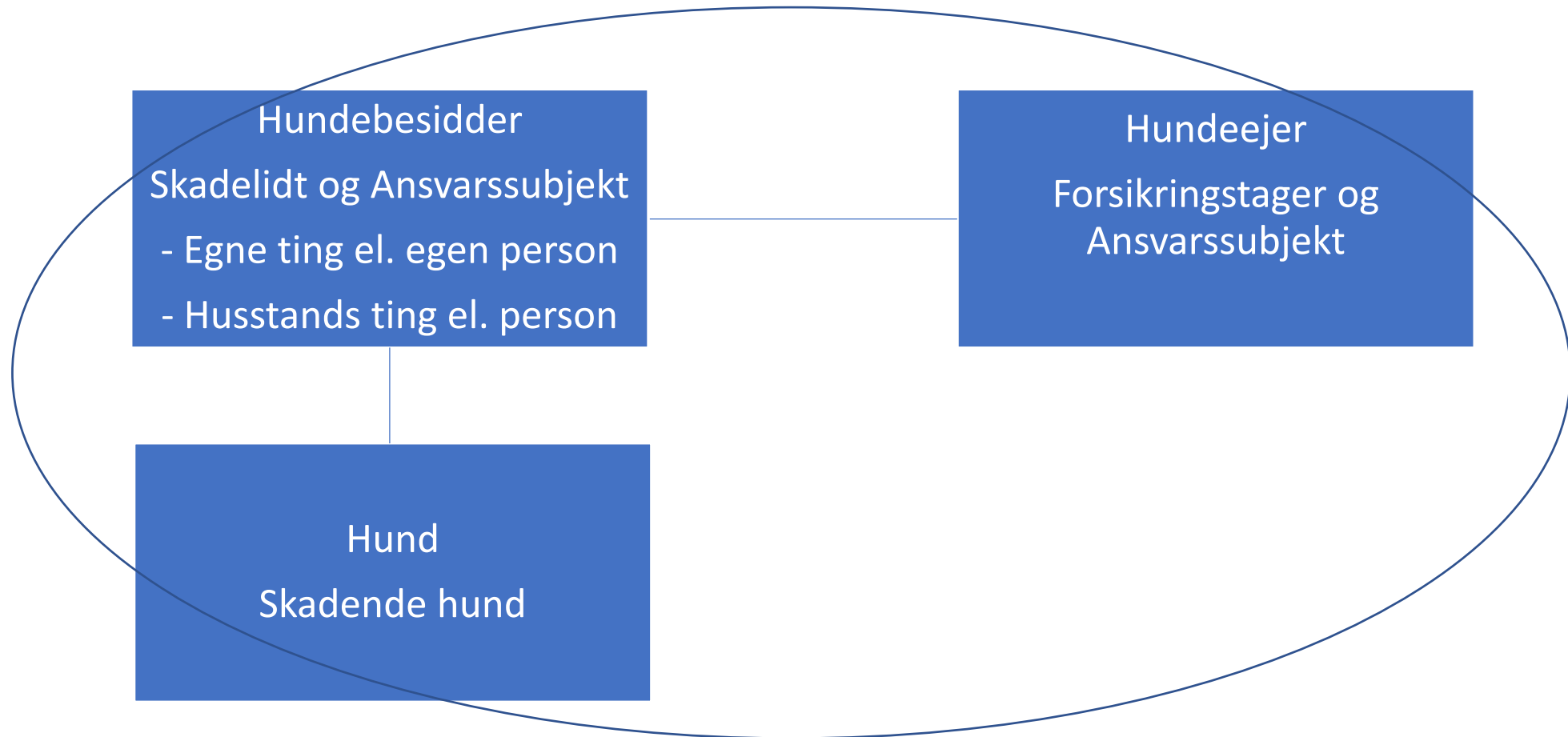
Hundebesidder

Hovedregel:

Besidderen er – ligesom ejeren – objektivt ansvarlig for skader hunden forvolder. Man kan ikke være ansvarlig overfor sig selv; og derfor ikke ifalde ansvar for skader, som hunden forvolder på egne ejendele eller egen person, mens man besidder hunden.

- Hvornår er man "besidder"?
 - Forventet varighed ved forholdets etablering. (Kolding ret 22.3.2016 og J. Perregaards nyhedsartikel)
 - Når man "passer hund", hvilket er bredere end den normale forståelse af ordet "besidder", se klage i ANF90.498 for forståelse af kunden.
 - Men ikke når man blot "lufter hund", ex. U2009.2469H.
- Hvad kan regnes med som "egne ejendele"? Også ejendele som beror hos husstanden?

Hundebesidder – Identifikation med anden person og hans hund – Intet ansvar og ingen erstatning!

Hundeslagsmål – Hundelovens § 8, stk. 1

”Besidderen af en hund er forpligtet til at erstatte den skade, hunden forvolder. Oplyses det, at den skadelidende har medvirket til skaden, kan erstatningen dog nedsættes eller helt bortfalde.” (1962)

Alka i ANF 60.800: Skaden anerkendes med 50%, idet det ”ikke kunne bevises, hvilken hund der havde angrebet.”

FAH i ANF 83.925: Skaden nedsættes til 50%, da ”skadelidtes hund var medvirkende til skaden”

Hundeslagsmål – litteraturen

A. Vinding Kruse, s. 202, 1989:

”Da hundeanavar er objektvt, skulle man efter traditionel lære antage, at skade forvoldt ved slagsmål mellem to hunde måtte deles mellem hundenes besiddere, ... således at skaderne deltes ligeligt.”

- *Skulle* – Hvorfor i datid?
- *Traditionel lære?* - Bil mod bil, tog mod tog eller fly mod fly?
- ... *skaderne* – Flere skader?!
- ... *deltes ligeligt* – Ok, men samlet set dækkes 100%?

Hundeslagsmål – litteraturen

Ivan Sørensen, s. 49, 1985:

”... det kan være vanskeligt at fastslå, hvilken hund der startede slagsmålet, og kan dette ikke bevises, eller er begge hunde ”lige gode om det”, vil det være nærliggende at fordele erstatningsansvaret med 50% til hver besidder, ligesom det ofte sker ved automobiluheld.”

- *... vanskeligt at fastslå, hvilken hund der startede slagsmålet* – men det er ikke svært at se, hvilken hund der er skadet og hvilken hund, der har bidt!
- *... begge hunde ”lige gode om det”* – en sagkyndig hundepsykolog vurdering?
- *... vil det være nærliggende* – Lidt løst!
- *fordele erstatningsansvaret med 50% til hver besidder* – Dækkes 100%?!
- *ligesom ... ved automobiluheld* – FL §103 ser på menneskets fejl, ikke dyrs!

Hundeslagsmål – litteraturen

Bo von Eyben og Helle Isager, s. 246, 2015:

”Hvis to hunde kommer i indbyrdes slagsmål, kunne det måske synes at være en konsekvens af det objektive ansvar, at skader, der forvoldes ved slagsmål, må deles mellem de to besiddere med en meget stærk formodning for halvdelen til hver. ”

- ... *kunne det måske synes* – så kan sproget vist ikke blive vagere!
- ... *skader* – Flere skader?!
- ... *halvdelen til hver* – Dækkes 100%?!

Hundeslagsmål – litteraturen

Bo von Eyben og Helle Isager, s. 450-451, 2015:

”Hvis omstændighederne omkring en ulykke, hvor kun en af parterne har lidt skade, og hvor begge parter er ”omfattet” af en regel om objektivt ansvar, er uoplyste, må det antages at være udgangspunktet, at skadelidte kun kan kræve halvdelen af sit tab erstattet af skadevolderen, da der på objektivt grundlag vil være en formodning for medvirken fra skadelidtes side.”

- Men HL § 8, stk. 1, 2 punktum siger, at skadelidtes egen skyld skal vurderes ud fra en culpa betragtning!

Hundeslagsmål – dommene, der påberåbes

- U1941.1034Ø*, U1942.412Ø*, U1944.602Ø, U1944.640Ø, U1945.991Ø, U1946.711V, U1949.143V
- Hvilke af disse domme reducerer erstatningen til 50% for skadelidte?
 - U1949.143V – De andre tilkender 100% erstatning.
- Hvilke af disse domme omtaler ”hundens skyld”?
 - U1941.1034Ø*, (U1942.412Ø*), U1949.143V – De andre omtaler ikke ”hundens skyld”, kun menneskets!
- I U1949.143V havde skadelidte menneske handlet culpøst ved at cykle med bidsk hund uden snor – og måske var det hendes egen hund, der forårsagede skaden! (Se nu FED 1999.314Ø)

Hundeslagsmål – nyeste domme

FED 1999.314Ø:

- Ejer falder og kommer til skade.
 - 2 hunde uden snor. Ej klart, hvilken hund der er årsag til skade.
- ⇒ ØLR giver 100% erstatning, og omtaler kun skadelidte ejers – ikke hans hunds! – eventuelle culpøse medvirken.

FED 2014.58Ø

- Skade på en hund i hundeslagsmål
 - Skadede hund i snor. Skadende hund ikke i snor
- => ØLR giver 100% erstatning, men drøfter (desværre) hvilken hund, der har været angribende, men afviser ”det som i øvrigt er anført af Alm. B” (som jeg antager, at ØLR ikke har forstået 😊)

Hundeslagsmål – sammenfattende kritik

- Ingen domme, der reducerer erstatning med 50% for ”objektiv egen skyld”.
 - Eneste dom, der reducerer erstatning til 50% (U49.143V), kan forklares med skadelidte menneskes culpøse forhold. Og nu ændret ved FED 1999.314Ø.
- Ingen ANF kendelser, der reducerer erstatning til 50%, som ikke kunne nå samme resultat med henvisning til skadelidte menneskes culpøse forhold.
- FED 2014.58Ø afviser at reducerer erstatning med 50% for ”objektiv egen skyld”.

Hundeslagsmål – sammenfattende kritik

Juridisk litteratur:

- Er uklart skrevet og uklart tænkt.
- Har ikke sikker dækning for synspunkter i retspraksis.
- Forholder sig ikke kritisk, men gentager blot tidligere litteratur, som går tilbage til en tid før Hundelovens § 8 og forsikringspligten(!) blev indført, og som ”roder rundt” i en uklar praksis før og efter 1930.
- Er ikke i stand til at adskille menneske og dyr, selvom enkelte forfattere er opmærksom på, at dyr ikke har vilje, ikke kan tillægges ”skyld” og bør betragtes som en ting, og
- forsøger at skabe mening i ”betydningsløse” domspræmisses, i stedet for at forholde sig til loven.

Hundeslagsmål – sammenfattende kritik

Juridisk litteratur

- forholder sig ikke til, at der nok er forskel på ”sagesløs” (der anvendtes før 1962) og ”skadelidtes medvirken”, og
- er muligvis ikke opmærksom på, at grunden til at gammel retspraksis til stadighed citeres, nok er en fejlagtig bemærkning om, at der ikke er tilsigtet nogen realitetsændring ved indførelse af HL § 8, stk. 1 i 1962,
- MEN bestemmelsen går fra at være struktureret som objektive ansvar for skade på sagesløse skadelidte (men altså ikke objektive ansvar for skade på ikke-sagesløse), til objektive ansvar for alle skader med mulighed for reduktion ved egen skyld. Der er ... om ikke andet ... en logisk forskel!

Hundeslagsmål – sammenfattende kritik

- V. Eyben og Isager formulerer – helt korrekt og befriende – reduktion af erstatningen som ”objektiv egen skyld”. Men det strider jo mod formuleringen af HL § 8, stk. 1. 2 pkt., hvor der står, at man skal vurdere ”skadelidtes medvirken”!
- Det går ikke, at Forsikringssselskaber og ANF fortsat reducerer erstatningen med 50% (Blot fordi Ivan Sørensens s. 49, skriver at det kan l.)
 - Kunderne forstår det ikke!
 - Medarbejderne forstår det ikke!
 - Forstår I det?
 - ØLR forstår det ikke (FED 2014.58Ø)

Hundebesidder

Hundelovens § 8

”Besidderen af en hund er forpligtet til at erstatte den skade, hunden forvolder. Oplyses det, at den skadelidende har medvirket til skaden, kan erstatningen dog nedsættes eller helt bortfalde.”

Hestelovens § 30a

”Ejeren af en hest er forpligtet til at erstatte den skade, hesten forvolder, når den er løsgående. Har skadelidte medvirket til skaden, kan erstatningen dog nedsættes eller bortfalde.”

Hundebesidder

§ 1 – mærknings- og registreringspligt

§ 1a – besiddelse af hunderacer, der er ulovlige

§ 1b, stk. 3 – pligt til at dokumentere race, formodning mod besidderen, omkostninger til aflivning, tvangsmæssig udvisning af hund fra Danmark

§ 3 – pligt til at holde hund under opsyn, pligt til at afværge at hund løber ind hos fremmed

§ 4 – pligt til at holde hund stille

§ 6 – pligt til at afværge, at hund volder skade (eller virker truende)

§ 6a – pligt til at lade hunden undersøge af sagkyndig

§ 6d – pligt til at undlade deltagelse i hundekamp (Eneste bestemmelse, der nævner ejer!)

§ 8, stk. 1 – erstatningsansvarlig

§ 8, stk. 2 – forsikringspligt

Hundebesidder – Hvorfor dette ordvalg

- §1 – indtil hunden er registreret, så kan det være svært at vide, hvem der ejer den, så er brug af ordet ”besidder” nødvendigt, men herefter, så kunne pligt-, straffe- og ansvarssubjektet vel lige så godt være ejeren?
- Anvendelsen af ordet ”besidder” går længere tilbage end Hundeloven fra 1937, måske endda helt tilbage til de første forordninger fra 1815, men i dag er
 - registreringspligten generel
 - der indført chipmærkning af alle hunde
 - og herreløse hunde er sjældne

Hundebesidder – Hvorfor dette ordvalg

Betyder ”besidder” det samme i alle bestemmelser?

- At pligt-, straffe- og ansvarssubjektet er fastlagt bredt til ”besidder”, betyder vel ikke nødvendigvis, at lovgiver har ment, at besidderen ikke skulle kunne være rettighedssubjekt?
 - Hundeloven skal jo netop beskytte skadelidte
- Paradoksalt at lovgiver, for at give de skadelidte den bedste beskyttelse, er kommet til at unddrage en bestemt udsat gruppe – nemlig de søde mennesker, der passer hunde i længere tid – fra at få erstatning!

Hundebesidder - MEN retspraksis er nok klar

U 2007.1169 Ø:

A havde påtaget sig at passe sin datter D's hunde knap 1 døgn

Efter 17-18 timer kom én af D's hunde og én af A's hunde op og slås. A gik imellem hundene, og i den forbindelse bed D's hund A i hånden.

D havde tegnet forsikring i E, som A sagsøgte med påstand om bl.a. betaling af 12.300 kr. for tingsskade og godtgørelse for svie og smerte.

Landsretten frifandt E.

Hundebebidder - men ryster ANF på hånden?

ANF 89.731 (15.3.2017):

- Klagers far passede klagers hund i 5 timer i klagers hjem.
- I sagsfremstillingen gengives ANF bekendtgørelse 435 af 25.9.1984 §3:
”Selskabet skal tegne forsikringen således, at ethvert erstatningsansvar i forhold til tredjemand påhviler selskabet”

=> Flertal lægger vægt på at tidsrum på 5 timer er ”kortere”, og at hund skulle passes i klagers hjem. Der skal derfor ydes erstatning for briller og jakke.

MEN resultatet stemmer ikke overens med Retten i Koldings dom af 22.3.2016

Hundebebidder – men ryster ANF på hånden?

ANF 89.496:

- Hund løber ind i hundens ejer, der vælter ind i lejers voksne og hjemmeboende datters fjernsyn.

⇒ ANF giver klager medhold; forsikrings-selskabet skal anerkende skaden og udbetale erstatning til datteren. Dette begrundes med,

- at besidderen af en hund er ansvarlig for den skade hunden forvolder
- at besidderen skal tegne ansvarsforsikring, og
- at bekendtgørelse 435 af 25.9.1984, §3 fastslår, at:

”Selskabet skal tegne forsikringen således, at ethvert erstatningsansvar i forhold til tredjemand påhviler selskabet”

Hundebebidder – men ryster ANF på hånden?

ANF 89.496 - fortsat:

- ANF afviser altså ikke, at datteren er del af husstanden, og
- ANF er opmærksom på, at forsikringsbetingelserne undtager dækning for skade på husstandens ting,
- Men denne begrænsning forsikringsbetingelserne kan ifølge loven ikke gøres gældende overfor skadelidte.
- ... men den kan gøres gældende inter partes, således at forsikringssselskabet kan kræve erstatningsbeløbet tilbagebetalt fra moren ... skriver ANF

Hundebebidder – men ryster ANF på hånden?

ANF 89.496 - fortsat:

- Men kan forsikringssselskabet kræve erstatningsbeløbet tilbagebetalt fra forsikringstager!?
- Hvorfor er besidderen af en hund pålagt forsikringspligt?
- Er det kun beskyttelseshensynet til skadelidt, eller er det også til skadevolder?
- Og kan bekendtgørelse 435 af 25.9.1984 §3 ikke læses sådan, at forsikringen skal dække forsikringstager for ethvert ansvar?
 - Her et fjernsyn, men hvad hvis skaden er meget mere alvorlig?

Hundebesidder – sammenfatning

- Besidderbegrebet er forældet.
- Besidderbegrebet er sprogligt uklart.
- Besidderbegrebet er blevet for bredt med U 2007.1169 Ø, hvor pasning af hund i under 1 døgn anses for "besiddelse", mens formålet må have været at ramme dem, der havde "overtaget" en hund.
- Det har ikke været lovgivers intention, at afskære hverken husstand eller "besidder" fra at få erstatning.
- Der er ikke nogen Højesteret dom!

Hundebesidder – sammenfatning

- ... men Højesterets dommen kan komme, og den kan gå forsikringselskaberne imod.
- Kunderne forstår ikke besidderbegrebet!
- Medarbejderne forstår nok begrebet, men det er ikke rart at afvise erstatning for en alvorlig faldskade.
- Og det er oplagt at udvide dækningen – idet mindste for personskader – til at omfatte besidderen.